

Cuprins

Capitolul 1. Introducere în dreptul constituțional.....	1
§1. Noțiuni introductive despre stat și drept.....	1
§2. Dreptul constituțional – ramură principală a dreptului public.....	4
§3. Particularitățile raporturilor și normelor de drept constituțional.....	6
3.1. Raporturile de drept constituțional.....	6
3.2. Normele de drept constituțional.....	9
§4. Izvoarele dreptului constituțional.....	11
§5. Locul dreptului constituțional în sistemul dreptului.....	15
Bibliografie	16
Capitolul 2. Teoria constituției.....	17
§1. Apariția și evoluția noțiunii de constituție.....	17
§2. Constituția cutumiară și constituțiile scrise.....	20
§3. Definiția constituției.....	22
§4. Adoptarea și modificarea constituțiilor.....	24
4.1. Adoptarea constituției.....	24
4.2. Modificarea constituției.....	27
4.2.1. Clasificarea constituțiilor după modul de modificare.....	27
4.2.2. Revizuirea Constituției României.....	28
§5. Constituție și constituționalism.....	30
§6. Conținutul normativ al constituției. Blocul constituționalității.....	32
§7. Supremația constituției.....	36
§8. Raportul dintre dreptul constituțional intern și dreptul Uniunii Europene.....	38
Bibliografie.....	46
Capitolul 3. Elemente de istorie constituțională în România modernă și contemporană.....	50
§1. Introducere.....	50
§2. De la tradițional la modern: evoluția statalității românești din secolul al XIV-lea până la începutul secolului al XIX-lea.....	56
§3. Epoca regulamentară (1831-1858)	62
§4. Momentul revoluționar de la 1848.....	67

<i>§5. Adunările ad-hoc de la 1857.....</i>	<i>70</i>
<i>§6. Convenția de la Paris și domnia lui Cuza (1858-1866).....</i>	<i>75</i>
<i>§7. Perioada monarhiei constituționale parlamentare (1866-1938).....</i>	<i>81</i>
7.1. Constituția de la 1/13 iulie 1866.....	81
7.2. Constituția din 29 martie 1923.....	90
<i>§8. Epoca dictaturilor de dreapta (1938-1944).....</i>	<i>95</i>
<i>§9. Constituțiile comuniste (1948, 1952, 1965).....</i>	<i>98</i>
<i>§10. Renașterea constituționalismului liberal-democratic după Revoluția din 1989.....</i>	<i>104</i>
10.1. Momentul revoluționar din decembrie 1989 și impactul său constituțional.....	104
10.2. Procesul de edictare a Constituției din 1991.....	106
<i>Bibliografie</i>	<i>110</i>

Capitolul 4. Justiția constituțională.....113

<i>§1. Noțiunea de justiție constituțională. Noțiunea de control al constituționalității legilor</i>	<i>113</i>
<i>§2. Tipologia formelor de control al constituționalității legilor.....</i>	<i>115</i>
<i>§3. Modele contemporane de control al constituționalității legilor.....</i>	<i>117</i>
3.1. Modelul american al controlului constituționalității legilor.....	118
3.1.1. Caracteristicile modelului american.....	119
3.2. Modelul european de control al constituționalității legilor.....	121
3.2.1. Bazele teoretice.....	121
3.2.2. Caracteristicile modelului european de control al constituționalității legilor.....	122
3.2.3. Dezvoltarea și receptarea modelului european.....	123
<i>§4. Justiția constituțională în România</i>	<i>125</i>
4.1. Istoric (1866-1945).....	125
4.2. Curtea Constituțională a României.....	129
4.2.1. Natura juridică și funcțiile Curții Constituționale	129
4.2.2. Organizarea Curții Constituționale	130
4.2.3. Atribuțiile Curții Constituționale a României.....	131
4.2.4. Procedura în fața Curții Constituționale	135
4.2.5. Actele Curții Constituționale.....	147
<i>§5. Constituționalizarea dreptului – principala consecință a controlului de constituționalitate.....</i>	<i>149</i>
<i>Bibliografie.....</i>	<i>153</i>

Capitolul 5. Teoria generală a statului.....	156
<i>§1. Definiția statului.....</i>	<i>156</i>
<i>§2. Teorii despre stat.....</i>	<i>158</i>
2.1. Teoria statului ca putere politică organizată.....	158
2.2. Teoria normativistă.....	158
2.3. Teoria statului-națiune.....	159
2.4. Teoria instituțională.....	159
<i>§3. Elementele statului.....</i>	<i>160</i>
3.1. Teritoriul.....	160
3.1.1. Definiția și elementele teritoriului.....	160
3.1.2. Caracteristicile teritoriului României.....	163
3.1.3. Organizarea administrativ-teritorială a României.....	164
3.2. Populația – element al statului.....	164
3.3. Suveranitatea – element al statului.....	165
<i>§4. Societatea civilă și statul.....</i>	<i>166</i>
<i>§5. Funcțiile statului.....</i>	<i>167</i>
<i>Bibliografie.....</i>	<i>169</i>
 Capitolul 6. Forma de stat: structura de stat și forma de guvernământ.....	170
<i>§1. Structura de stat.....</i>	<i>170</i>
1.1. Statul unitar.....	170
1.2. Statul federal.....	171
1.3. Asociațiile de state.....	172
<i>§2. Forma de guvernământ.....</i>	<i>174</i>
2.1. Monarhia.....	174
2.2. Republica.....	175
<i>Bibliografie</i>	<i>177</i>
 Capitolul 7. Cetățenia română.....	178
<i>§1. Noțiunea și natura juridică a cetățeniei.....</i>	<i>178</i>
<i>§2. Principiile care stau la baza reglementării cetățeniei române.....</i>	<i>180</i>
<i>§3. Drepturile și îndatoririle specifice condiției de cetățean al României.....</i>	<i>180</i>
3.1. Drepturile care aparțin exclusiv cetățenilor români.....	181
3.2. Obligațiile specifice condiției de cetățean al României.....	181
<i>§4. Dobândirea cetățeniei române.....</i>	<i>182</i>
4.1. Modurile de dobândire de drept a cetățeniei.....	182

4.1.1. Dobândirea cetățeniei române prin naștere.....	183
4.1.2. Dobândirea cetățeniei române prin adopție.....	183
4.1.3. Dobândirea cetățeniei române de către copilul găsit pe teritoriul României, născut din părinți necunoscuți.....	184
4.1.4. Dobândirea cetățeniei române ca efect al schimbării cetățeniei părinților.....	185
4.2. Modurile de dobândire a cetățeniei române prin act juridic.....	185
4.2.1. Dobândirea cetățeniei române prin acordare la cerere.....	185
4.2.2. Dobândirea cetățeniei române prin repatriere.....	187
4.2.3. Procedura acordării cetățeniei. Autoritatea Națională pentru Cetățenie.....	188
§5. Pierderea cetățeniei române.....	190
5.1. Moduri de pierdere de drept a cetățeniei române.....	191
5.1.1. Pierderea cetățeniei române prin adopția de către un cetățean străin.....	191
5.1.2. Pierderea cetățeniei române prin stabilirea filiației copilului găsit.....	191
5.1.3. Pierderea cetățeniei române de către minor în cazul schimbării cetățeniei părinților.....	191
5.2. Moduri de pierdere a cetățeniei române prin act juridic.....	192
5.2.1. Retragerea cetățeniei române.....	192
5.2.2. Renunțarea la cetățenia română.....	194
§6. Dovada cetățeniei române.....	195
§7. Cetățenia de onoare.....	195
§8. Convenția Europeană asupra Cetățeniei.....	195
§9. Cetățenia europeană.....	197
Bibliografie.....	199

Capitolul 8. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale

ale cetățenilor.....	200
§1. Drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.....	200
1.1. Noțiunea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor	200
1.2. Natura juridică a drepturilor și libertăților fundamentale.....	203
1.3. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale.....	203
1.3.1. Trei generații de drepturi fundamentale.....	203
1.3.2. Drepturi individuale și drepturi colective.....	205
1.3.3. Drepturi substanțiale și drepturi-garanții.....	206
1.3.4. Clasificarea drepturilor fundamentale după criteriul conținutului.....	206
1.4. Principii ale reglementării constituționale a drepturilor și libertăților fundamentale în România.....	207

1.4.1. Principiul universalității.....	207
1.4.2. Principiul neretroactivității legilor.....	207
1.4.3. Principiul egalității.....	208
1.4.4. Principiul protecției cetățenilor români.....	210
1.4.5. Principiul protecției cetățenilor străini și apatrizilor	210
1.4.6. Principiul interzicerii expulzării sau extradării propriilor cetățeni.....	212
1.4.7. Principiul priorității dreptului internațional în materia drepturilor fundamentale.....	214
1.4.8. Accesul liber la justiție.....	217
1.4.9. Caracterul de excepție al restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți.....	219
1.4.10. Recunoașterea dreptului la identitate al persoanelor aparținând minorităților naționale.....	221
1.5. Principalele drepturi și libertăți garantate de Constituția României.....	223
1.5.1. Inviolabilitățile.....	223
1.5.1.1. <i>Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică</i>	223
1.5.1.2. <i>Libertatea individuală</i>	226
1.5.1.3. <i>Dreptul la apărare</i>	228
1.5.1.4. <i>Dreptul la liberă circulație</i>	229
1.5.1.5. <i>Dreptul la respectul vieții intime, familiale și private</i>	230
1.5.1.6. <i>Inviolabilitatea domiciliului</i>	234
1.5.1.7. <i>Secretul corespondenței</i>	236
1.5.2. Drepturi și libertăți social-politice.....	236
1.5.2.1. <i>Libertatea conștiinței</i>	236
1.5.2.2. <i>Libertatea de exprimare</i>	241
1.5.2.3. <i>Dreptul la informație</i>	243
1.5.2.4. <i>Libertatea întrunirilor</i>	244
1.5.2.5. <i>Dreptul de asociere</i>	245
1.5.3. Drepturi social-economice și culturale.....	247
1.5.3.1. <i>Dreptul la învățătură</i>	247
1.5.3.2. <i>Accesul la cultură</i>	249
1.5.3.3. <i>Dreptul la ocrotirea sănătății</i>	250
1.5.3.4. <i>Dreptul la muncă și la protecția socială a muncii.</i> <i>Interzicerea muncii forțate. Dreptul la grevă</i>	251
1.5.3.5. <i>Dreptul de proprietate. Dreptul la moștenire</i>	254
1.5.3.6. <i>Alte drepturi social-economice</i>	257
1.5.4. Drepturile-garanții.....	259
1.5.4.1. <i>Dreptul de petiționare</i>	260
1.5.4.2. <i>Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică</i>	260

1.6. Garanțiile constituționale ale drepturilor și libertăților fundamentale.....	261
1.6.1. Garanții de fond.....	261
1.6.2. Garanții instituționale.....	262
1.6.2.1. <i>Justiția constituțională</i>	262
1.6.2.2. <i>Garanțiile asigurate de autoritatea judecătorească</i>	265
1.6.2.3. <i>Avocatul Poporului</i>	266
§2. <i>Îndatoririle fundamentale ale cetățenilor</i>	273
2.1. Îndatorirea de fidelitate față de țară.....	273
2.2. Îndatorirea de apărare a țării.....	273
2.3. Îndatorirea de a contribui la cheltuielile publice.....	274
2.4. Îndatorirea de exercitare cu bună-credință a drepturilor și libertăților.....	275
<i>Bibliografie</i>	276